

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY

JULIANE KOKOTT

prednesené 1. marca 2007¹

I — Úvod

1. Správa spoločných investičných fondov je oslobodená od dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) na základe šiestej smernice 77/388/EHS (ďalej len „šiesta smernica“)². V rozsudku *Abbey National*³, ktorý bol takisto vydaný na základe návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného VAT and Duties Tribunal, London (Spojené kráľovstvo), už Súdny dvor upresnil činnosti, ktoré patria pod *správu* spoločných investičných fondov, a podmienky, za ktorých sú služby tretej osoby poskytnuté fondu oslobodené od DPH.

2. Vec *Abbey National* sa týka otvorených investičných fondov, ktoré majú formu trustu (*Authorised Unit Trusts* — AUT)

a investičných spoločností, ktoré majú vlastnú právnu subjektivitu (*Open-ended Investment Companies* — OEIC). Prejednávaná vec sa týka otázky, či sa oslobodenie od dane vzťahuje aj na niektoré uzatvorené fondy, konkrétne *Investment Trust Companies* (ITC). Otvorené a uzatvorené fondy sa odlišujú predovšetkým tým, že kapitál otvorených fondov sa mení v závislosti od podielov, ktoré fond emituje alebo odkupuje, zatiaľ čo kapitál uzatvorených fondov je fixný.

3. Neistota, pokiaľ ide o zaobchádzanie s ITC, vyplýva zo skutočnosti, že v prípade spoločných investičných fondov, ktoré sú oslobodené od dane, smernica odkazuje na vnútroštátne právo. Je nesporné, že v Spojenom kráľovstve existujú spoločné pravidlá o ITC. Ale tieto ITC nie sú oslobodené od DPH na základe vnútroštátneho práva. Treba teda upresniť rozsah právomoci členských štátov pri stanovení definície a hranice, ktoré im v tejto súvislosti stanovuje predovšetkým zásada neutrality DPH.

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

2 — Šiesta smernica Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladiení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu — spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23). Táto smernica bola od 1. januára 2007 zrušená a nahradená smernicou Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1).

3 — Rozsudok zo 4. mája 2006, C-169/04, Zb. s. I-4027.

II — Právny rámec

A — Právna úprava Spoločenstva

4. Podľa článku 13 B šiestej smernice

„členské štáty oslobodia od dane nasledujúce položky za podmienok, ktoré stanovujú na účely zabezpečenia správnej a jednoznačnej aplikácie oslobodení od dane a na účely ochrany pred možnými daňovými únikmi, pred neplatením daní a pred ich zneužívaním:

...

d) nasledujúce plnenia:

...

6. riadenie zvláštnych investičných fondov [správa spoločných investičných fondov — *neoficiálny preklad*], ako ich definovali členské štáty;...”

5. Smernica Rady 85/611/EHS z 20. decembra 1985 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP)⁴ harmonizuje vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa spoločných investičných fondov. Podľa článku 1 ods. 2 druhej zarážky však do pôsobnosti smernice patria iba fondy, ktorých podielové listy sú na žiadosť držiteľov spätne kúpené alebo sa za ne poskytla náhrada priamo alebo nepriamo z aktív takýchto podnikov. Uzatvorené fondy sú výslovne vylúčené z pôsobnosti smernice (článok 2 ods. 1 prvá zarážka smernice 85/611).

B — Vnútroštátne právo

6. Oslobodenie správy spoločných investičných fondov od dane stanovené šiestou smernicou bolo prebrané v Spojenom kráľovstve bodmi 9 a 10 skupiny 5 prílohy 9 Value Added Tax Act z roku 1994 (zákon o DPH z roku 1994). Oslobodenie sa uplatňuje predovšetkým na AUT (bod 9) a OEIC (bod 10), ale nie na ITC.

4 — Ú. v. ES L 375, s. 3; Mim. vyd. 06/001, s. 139, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/1/ES z 9. marca 2005, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 73/239/EHS, 85/611/EHS, 91/675/EHS, 92/49/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/19/ES, 98/78/ES, 2000/12/ES, 2001/34/ES, 2002/83/ES a 2002/87/ES s cieľom vytvoriť novú organizačnú štruktúru výborov pre finančné služby (Ú. v. EÚ L 79, s. 9, ďalej len „smernica 85/611“).

7. Zákon o DPH z roku 1994 v znení neskorších zmien a doplnení sa v prípade definície podnikov oslobodených od dane odvoľáva na ustanovenia týkajúce sa *Collective Investment Schemes* uvedených v XVII časti Financial Services and Markets Act 2000 (zákon o finančných službách a trhoch z roku 2000, FSMA). FSMA preberá do vnútroštátneho práva smernicu 85/611. ITC v zmysle FSMA nepatria medzi *Collective Investment Schemes*. Na rozdiel od AUT a OEIC nemusia byť ITC schválené ako spoločné investičné fondy *Financial Service Authority* (FSA), podliehajú však kontrole, ktorú FSA vykonáva v postavení *Listing Authority* (orgán burzových trhov).

8. Na účely kvalifikácie spoločnosti ako ITC v zmysle zákona o dani z príjmu a dani z obchodných spoločností musí spoločnosť splniť viacero podmienok stanovených v článku 842 Income and Corporation Taxes Act 1988. Na tento článok odkazujú ďalšie právne predpisy. Na ITC sa tiež uplatňujú pravidlá Companies Act z roku 1985 týkajúce sa investičných spoločností.

vlastnia akcie spoločnosti. Na rozdiel od AUT a OEIC počet podielov (s výnimkou prípadného zvýšenia základného imania) zostáva nemenný. Investori nemajú nijaký nárok na odkúpenie svojich podielov spoločnosťou, ako je to v prípade iných typov fondov. Svoje podiely môžu prípadne iba opätovne predať na burze. Burzová hodnota podielov závisí od ponuky a dopytu, pričom hodnota investičného portfólia ITC je podstatným, nie však jediným hodnotiacim faktorom.

10. JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc je spoločnosťou typu ITC. Tretia osoba, JP Morgan Fleming Asset Management (UK) Limited, jej poskytuje na účely investovania správčovské služby, z ktorých v súčasnosti odvádza DPH. JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc podala na VAT and Duties Tribunal žalobu proti zdaňovaniu správčovských služieb, ktoré sú jej poskytované, daňou z pridanej hodnoty a tento súd uznesením z 19. septembra 2005 rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

III — Skutkový stav a prejudiciálne otázky

9. ITC sú nástroje kolektívneho investovania s rozdeleným rizikom, ktoré sú kótované na burze ako akciové spoločnosti a ktoré investujú do investičného portfólia. Investori

1. Môže pojem „spoločné investičné fondy“ uvedený v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice zahŕňať investičné fondy s fixným kapitálom, akými sú ITC?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, slovné spojenie „ako ich definovali členské štáty“ uvedené v článku 13 B písm. d) bode 6:
4. Má článok 13 B písm. d) bod 6 priamy účinok?

a) umožňuje, aby členské štáty určili, že niektoré „spoločné investičné fondy“ nachádzajúce sa v ich právomoci, môžu využiť oslobodenie od dane v prípade im poskytnutých správcovských služieb, kým v prípade iných fondov toto oslobodenie neumožnil; alebo

b) znamená, že členské štáty majú identifikovať spomedzi fondov nachádzajúcich sa v ich právomoci tie, ktoré zodpovedajú definícii „spoločné investičné fondy“, a umožniť oslobodenie od dane v prípade všetkých týchto fondov?

3. Ak znie odpoveď na druhú otázku v tom zmysle, že členské štáty majú možnosť určiť, v prípade ktorých „spoločných investičných fondov“ sa uplatní oslobodenie, aký dosah majú zásady daňovej neutrality, rovnosti zaobchádzania a predchádzania narušeniu hospodárskej súťaže na výkon tejto voľnej úvahy?

IV — Právne posúdenie

A — Úvod

11. Článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice ako taký nedefinuje pojem správa spoločných investičných fondov. Formulácia však obsahuje dva prvky, ktoré si vyžadujú upresnenie, a to konkrétne „správa“ a „spoločné investičné fondy“.

12. Ako rozhodol Súdny dvor v rozsudku *Abbey National*, definícia toho, čo predstavuje *správu* v zmysle uvedeného ustanovenia, patrí výlučne do práva Spoločenstva. Podľa ustálenej judikatúry predstavujú oslobodenia upravené v článku 13 šiestej smernice samostatné pojmy práva Spoločenstva s vlastnou definíciou v tomto práve, ktorej cieľom je vyhnúť sa rozdielom pri uplatňovaní režimu DPH medzi jednotlivými členskými štátmi.⁵

⁵ — Pozri rozsudky z 12. septembra 2000, Komisia/Irsko, C-358/97, Zb. s. I-6301, bod 51; z 3. marca 2005, Fonden Marselisborg Lystbådehavn, C-428/02, Zb. s. I-1527, bod 27, a *Abbey National*, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 38.

13. Na druhej strane prináleží členským štátom definovať spoločné investičné fondy na základe výslovných podmienok smernice. Súdny dvor v rozsudku Abbey National v tejto súvislosti stanovil:

„V dôsledku toho členské štáty nemôžu meniť obsah oslobodení, predovšetkým keď upravujú podmienky ich uplatnenia, čo však nie je prípad, keď im Rada zverila úlohu definovať niektoré výrazy použité pri stanovení oslobodenia.“⁶

14. Táto formulácia vedie k nedorozumeniam. Zdá sa, že Súdny dvor priznal členským štátom právo zmeniť obsah smernice, pričom táto výsada je vo všeobecnosti vyhradená normotvorcovi Spoločenstva.

15. V skutočnosti však takéto znenie môže znamenať jedine to, že v určitých výslovných stanovených prípadoch smernica odkazuje na presnejšiu definíciu daného pojmu vnútroštátnymi právnymi poriadkami a umožňuje členským štátom tieto pojmy doplniť. Takéto odkazy na vnútroštátne definície sa nachádzajú v mnohých ustanoveniach

šiestej smernice. Členským štátom napríklad prináleží definovať medicínske a paramedicínske profesie, ktorých služby sú oslobodené od dane podľa článku 13 A ods. 1 písm. c) šiestej smernice. Okrem iného oslobodenie služieb, ktoré poskytujú charitatívne organizácie alebo ktoré majú sociálny charakter, podlieha podmienke, že členské štáty im zverili príslušný status.⁷

16. Táto normotvorná technika vedie bezpochyby k tomu, že podmienky uplatnenia šiestej smernice sa môžu v osobitných otázkach v jednotlivých členských štátoch odlišovať. V oblastiach, ktoré normotvorca Spoločenstva neharmonizoval v šiestej smernici do úplných detailov, však zavádza určitú právnu istotu, pretože je vždy možné uplatniť relevantné pravidlá členských štátov. Tieto si zachovávajú určitý priestor, ktorý im umožňuje podmieniť oslobodenie od dane splnením určitých kritérií stanovených vo vnútroštátnom práve so zreteľom na osobitné okolnosti existujúce v dotknutom členskom štáte.

17. Hranice stanovené pre voľnú úvahu členských štátov vychádzajú jednak zo znenia a jednak zo zmyslu a účelu relevantného

6 — Rozsudok Abbey National, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 39, ktorý odkazuje na rozsudok z 28. marca 1996, Gemeente Emmen, C-468/93, Zb. s. I-1721, bod 25.

7 — Pozri napríklad článok 13 A ods. 1 písm. b), g) až i), l) a n) šiestej smernice.

ustanovenia smernice.⁸ Členské štáty preto nemôžu označiť za spoločné investičné fondy v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice podniky, ktoré sa vzhľadom na zmysel a účel tohto ustanovenia nachádzajú úplne mimo pôsobnosti tohto pojmu. Zároveň sú tiež členské štáty povinné dodržiavať všeobecné zásady, na ktorých je šiesta smernica založená, ako napríklad zásadu neutrality DPH.⁹

oslobodenie sa týka správy spoločných investičných fondov bez ohľadu na ich právnu formu a že sa uplatňuje tak na podniky kolektívneho investovania založené podľa predpisov zmluvného práva alebo práva poručníckych fondov, ako aj na podniky založené podľa stanov.¹⁰

B — O prvej prejudiciálnej otázke

18. Prvá otázka smeruje k určeniu, či uzatvorené fondy ako ITC môžu z principiálneho hľadiska predstavovať „spoločné investičné fondy“ v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

19. V rozsudku *Abbey National*, ktorý bol vydaný po rozhodnutí vnútroštátneho súdu v tejto veci, už Súdny dvor rozhodol, že

20. Bezpochyby sú to fondy bez vlastnej právnej subjektivity, teda založené podľa predpisov zmluvného práva alebo práva poručníckych fondov, ktoré v prvom rade závisia od správcovských služieb poskytovaných externým správcom. Na druhej strane majú investičné spoločnosti založené podľa stanov v zásade možnosť spravovať sa samy, bez zásahu tretej osoby.¹¹ Akonáhle si však investičné fondy založené podľa stanov určia externého správcu, budú sa nachádzať v rovnakej situácii ako fondy bez právnej subjektivity.¹² Ako už Súdny dvor skonštatoval v rozsudku *Abbey National*, bolo by v rozpore so zásadou daňovej neutrality, ak by správcovské služby v prospech fondov založených podľa stanov podliehali DPH, zatiaľ čo správa fondov inej právnej formy by bola oslobodená od dane.¹³

8 — Pozri rozsudky *Gemeente Emmen*, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 25; z 12. februára 1998, *Blasi*, C-346/95, s. I-481, bod 21, a moje návrhy z 15. decembra 2005 vo veci *Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen* (rozsudok z 27. apríla 2006, C-443/04 a C-444/04, Zb. s. I-3617), bod 23.

9 — Pozri rozsudky z 10. septembra 2002, *Kügler*, C-141/00, s. I-6833, body 55 a 56; zo 6. decembra 2003, *Dornier*, C-45/01, s. I-12911, bod 69, a *Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen*, už citovaný v poznámke pod čiarou 8, body 35 a 36, ako aj body 23 a 37 a nasl. návrhov v tejto veci.

10 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 53.

11 — Pozri v tejto súvislosti návrhy, ktoré predniesol generálny advokát *Poiares Maduro* 18. mája 2004 vo veci *BBL* (rozsudok z 21. októbra 2004, C-8/03, Zb. s. I-10157, bod 26), ako aj moje návrhy z 8. septembra 2005 vo veci *Abbey National* (rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 3), bod 29 a nasl.

12 — Pozri moje návrhy vo veci *Abbey National*, už citované v poznámke pod čiarou 11, bod 32, a vo veci *BBL*, už citovanej v poznámke pod čiarou 11, bod 27.

13 — Rozsudok *Abbey National*, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 56.

21. ITC sú akciové spoločnosti, teda spoločné investičné fondy s vlastnou právnou subjektivitou, ktoré sú založené na základe stanov. Fondy tejto právnej formy a iné investičné spoločnosti založené na základe stanov, akými sú OEIC, nie sú odlišné v ničom tak relevantnom, čo by *a priori* bránilo tomu, aby boli uzatvorené fondy zaradené medzi spoločné investičné fondy v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

normotvorca si vybral postupnú harmonizáciu pravidiel týkajúcich sa investičných fondov a prijatie ustanovení o uzatvorených fondoch presunul na neskorší termín.¹⁵

22. Takémuto záveru nebráni skutočnosť, že smernica 85/611 nie je uplatniteľná na uzatvorené fondy. Je pravda, že v rozsudku Abbey National sa Súdny dvor odvolal na ustanovenia smernice 85/611, aby odpovedal na otázku, čo patrí pod správu investičných fondov oslobodenú od dane. Šiesta smernica však bola prijatá už pred smernicou 85/611 a predmet jej úpravy sa odlišuje od predmetu úpravy uvedenej smernice.¹⁴ Smernica 85/611 teda neumožňuje žiadny záväzný záver, pokiaľ ide o podniky, na ktoré by sa mohlo vzťahovať oslobodenie stanovené v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice.

24. Na prvú prejudiciálnu otázku treba preto odpovedať tak, že pojem „spoločné investičné fondy“ stanovený v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice môže zahŕňať aj uzatvorené investičné fondy, akými sú ITC.

C — O druhej a tretej prejudiciálnej otázke

23. Uzatvorené fondy okrem iného neboli vylúčené z pôsobnosti smernice 85/611 z dôvodov, ktoré by mohli byť prevzaté na účely výkladu šiestej smernice. Naopak,

25. Druhá a tretia prejudiciálna otázka, ktoré treba preskúmať spoločne, smerujú k upresneniu rozsahu právomocí, ktorými disponujú členské štáty pri definovaní spoločných investičných fondov, ktorých správa je oslobodená na základe článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.

26. Vnútroštátny súd uvádza dva možné výklady. Na základe prvého výkladu členský štát môže *na účely oslobodenia* správcovských služieb *od DPH* v súlade s článkom 13

14 — Pozri moje návrhy vo veci Abbey National, už citované v poznámke pod čiarou 11, bod 79.

15 — Pozri šieste odôvodnenie smernice 85/611.

B písm. d) bodom 6 šiestej smernice vybrať niektoré spoločné investičné fondy existujúce na jeho území a ostatné vylúčiť. Na základe druhého výkladu je správa všetkých spoločných investičných fondov, ktoré tak boli definované členskými štátmi, oslobodená od DPH.

28. Samotná skutočnosť, že ITC sa považujú v práve Spojeného kráľovstva za investičné fondy, teda nevedie nevyhnutne k záveru, že správa fondov patriacich do tejto kategórie musí byť oslobodená od DPH. Treba naopak preskúmať, či vnútroštátny zákonodarca správne vykonal voľnú úvahu, keď nerozšíril daňové oslobodenie na správu ITC.

27. V tejto súvislosti treba najskôr poznamenať, tak ako zdôrazňuje aj Komisia, že pojem spoločné investičné fondy (special investment fund) nepredstavuje ako taký pojem vnútroštátneho práva. Skutočnosť, že forma investovania je kvalifikovaná vnútroštátnym právom ako investičný fond, teda nestačí na samotné vyvodenie záveru, že ide o spoločný investičný fond v zmysle smernice. Naopak, členskými štátmi pri výkone ich voľnej úvahy prináleží vymedziť podniky, ktoré majú byť považované za spoločné investičné fondy a ktorých správa je oslobodená od DPH. Z tohto hľadiska sú v zásade oprávnené vylúčiť z oslobodenia od dane niektoré typy investičných fondov, a to bez ohľadu na okolnosť, že niektoré aspekty týchto fondov sú predmetom osobitnej úpravy vnútroštátnym právom.¹⁶

29. Pri výkone voľnej úvahy členské štáty musia dodržiavať ciele, ktoré sleduje oslobodenie od dane, ako aj zásadu daňovej neutrality.¹⁷

30. Cieľom oslobodenia správy spoločných investičných fondov od dane, stanoveného v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice, je predovšetkým nesťažiť prístup malých investorov k tejto forme investovania. Keby neexistovalo takéto oslobodenie, vlastníci podielov v investičných fondoch by podliehali vyššiemu zdaneniu ako investori, ktorí investujú svoje peniaze priamo do akcií alebo iných prevoditeľných cenných papierov a ktorí nevyužívajú služby správy fondov.¹⁸ Práve pre malých investorov má investovanie do fondov osobitný význam. V dôsledku

16 — Podľa vyjadrenia Súdneho dvoru v rozsudku Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaného v poznámke pod čiarou 9, bod 33, v súvislosti s právomocou členských štátov definovať medicínske profesie, na ktoré sa vzťahuje pôsobnosť daňového oslobodenia stanoveného v článku 13 A ods. 1 písm. c) šiestej smernice.

17 — Pozri judikatúru už citovanú v poznámkach pod čiarou 8 a 9.

18 — Pozri rozsudok Abbey National, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 62, a body 27 a 68 mojich návrhov v tejto veci, ako aj návrhy vo veci BBL, už citované v poznámke pod čiarou 11, bod 26.

nízkeho objemu investícií, ktorými disponujú, sú ich možnosti priamo investovať do veľkých portfólií prevoditeľných cenných papierov obmedzené; navyše vo všeobecnosti nemajú dostatočné znalosti na porovnanie a výber prevoditeľných cenných papierov.¹⁹

by porušili cieľ nešťažiť finančné investovanie do investičných fondov.

31. Bezpochyby, ako správne zdôrazňuje Spojené kráľovstvo, treba oslobodenia upravené v článku 13 šiestej smernice vykladať doslovne, pretože predstavujú výnimku zo všeobecnej zásady, podľa ktorej podlieha DPH každé poskytnutie služieb platiteľom dane.²⁰ Výklad pojmov použitých v tomto ustanovení však musí byť v súlade s účelom uvedených oslobodení.²¹ Z uvedeného vyplýva, že členské štáty nemôžu príliš restriktívne obmedziť kategóriu spoločných investičných fondov, ktorých správa je oslobodená.²² Inak

32. Nemôžu predovšetkým z oslobodenia vylúčiť nijaký investičný fond, na ktorý sa vzťahuje pôsobnosť smernice 85/611, ktorá v súčasnosti prekrýva ich právomoc vymedziť definíciu.²³ Keďže táto smernica výrazne zblízuje vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa určitých typov investičných fondov na účely ochrany investorov, investičné fondy, ktoré patria do jej pôsobnosti, sú osobitne vhodné na investovanie malých investorov.

33. Členské štáty môžu vylúčiť oslobodenie iných foriem investičných fondov, ktoré nepatria do pôsobnosti smernice 85/611, za predpokladu, že takéto vylúčenie je v súlade so zásadou daňovej neutrality.

34. Zásada daňovej neutrality bola prvýkrát spomenutá v piatom odôvodnení prvej smer-

19 — Návrhy vo veci Abbey National, už citované v poznámke pod čiarou 11, bod 28.

20 — Pozri okrem iného rozsudky z 20. novembra 2003, Taksatorringen, C-8/01, s. I-13711, bod 36; z 26. mája 2005, Kingscrest Associates a Montecello, C-498/03, Zb. s. I-4427, bod 29; Abbey National, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 60, a zo 14. decembra 2006, VDP Dental Laboratory, C-401/05, Zb. s. I-12121, bod 23.

21 — Pozri rozsudky Dornier, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 42, ako aj Kingscrest a Associates a Montecello, už citovaný v poznámke pod čiarou 20, bod 29.

22 — Pozri rozsudok z 11. januára 2001, Komisia/Francúzsko, C-76/99, Zb. s. I-249, bod. 23. Súdny dvor v ňom konštatuje, že článok 13 A ods. 1 písm. b) šiestej smernice nesmie byť vykladaný príliš restriktívne, pretože cieľom oslobodenia plnení úzko súvisiacich s nemocničnou alebo lekárskou starostlivosťou je zabezpečiť, že prístup k lekárskej a nemocničnej starostlivosti nebude znemožnený z dôvodu vyšších nákladov za túto starostlivosť, ktoré vznikli tým, že táto starostlivosť alebo plnenia s ňou úzko súvisiace podliehajú DPH.

23 — Pozri moje návrhy vo veci Abbey National, už citované v poznámke pod čiarou 11, bod 38.

nice o DPH²⁴, ktoré stanovuje „keďže systém dane z pridanej hodnoty dosahuje najväčšiu jednoduchosť a neutralitu, ak sa daň vyberá čo najvšeobecnejším spôsobom a keď sa vzťahuje na všetky stupne výroby a distribúcie a tiež na poskytovanie služieb“.

35. Súdny dvor priznal význam tejto zásade v rôznych situáciách. V rámci práva na odpočet ukladá táto zásada neutralitu, pokiaľ ide o hodnotu, teda daň zaplatenú na vstupe musí byť možné v celom rozsahu odpočítať od dane splatnej pri plnení poskytnutom konečnému spotrebiteľovi.²⁵ Týmto sa vylúči opakované zdanenie plnenia v závislosti od počtu predchádzajúcich stupňov zodpovedajúcich plneniam na vstupe.

36. V inom kontexte je viac zdôraznený aspekt týkajúci sa rovnakého zaobchádzania so všetkými plneniami alebo všetkými zdaniteľnými osobami, pokiaľ ide o zdanenie

a uplatniteľnú daňovú sadzbu.²⁶ Formulácie, ktoré si Súdny dvor vybral na opísanie uplatnenia zásady neutrality, sú rôzne.

37. V niektorých rozsudkoch vyhlásil, že „je v rozpore so zásadou daňovej neutrality..., aby sa s hospodárskymi subjektmi, ktoré uskutočňujú zdaniteľné plnenia rovnakého druhu, zaobchádzalo pri vyberaní DPH rozdielne“.²⁷

38. V iných rozsudkoch Súdny dvor použil formuláciu, podľa ktorej zásade daňovej neutrality odporuje najmä „rozdielne zaobchádzanie z pohľadu DPH s podobnými tovarmi a službami, ktoré si tak navzájom konkurujú“.²⁸ Často v tejto súvislosti upresnil, že pre posúdenie, či výrobky alebo

24 — Prvá smernica Rady 67/227/EHS z 11. apríla 1967 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa dane z obratu (Ú. v. ES 1967, 71, s. 1301; Mim. vyd. 09/001, s. 3). Táto smernica bola zrušená od 1. januára 2007 a nahradená smernicou Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, s. 1).

25 — Pozri v tejto súvislosti predovšetkým rozsudky zo 14. februára 1985, Rompelman, 268/83, Zb. s. 655, bod 19; z 21. marca 2000, Gabalfrisa a i., C-110/98 až C-147/98, Zb. s. I-1577, bod 44; z 27. septembra 2001, Cibo Participations, C-16/00, Zb. s. I-6663, bod 27, a z 26. mája 2005, Kretztechnik, C-465/03, Zb. s. I-4357, bod 34.

26 — Rozsudok Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 35. Pozri tiež rozsudok Dornier, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 74, v ktorom sa Súdny dvor priamo opiera o zásadu rovnosti zaobchádzania.

27 — Rozsudok zo 7. septembra 1999, Gregg, C-216/97, Zb. s. I-4947, bod 20. Pozri tiež rozsudky z 29. marca 2001, Komisia/Francúzsko, C-404/99, Zb. s. I-2667, bod 45, Kügler, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 30, ako aj Abbey National a Inscape Investment Fund, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 56.

28 — Rozsudky z 23. októbra 2003, Komisia/Nemecko, C-109/02, Zb. s. I-12691, bod 20; zo 17. februára 2005, Linneweber a Akritidis, C-453/02 a C-462/02 Zb. s. I-1131, bod 24; z 12. januára 2006, Turn- und Sportunion Waldburg, C-246/04 Zb. s. I-589, bod 33, ako aj Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 39. Súdny dvor počnúc svojím rozsudkom z 12. júna 1979, Nederlandse Spoorwegen (126/78, Zb. s. 2041, bod 12), zdôrazňoval význam neutrality výberu DPH pre hospodársku súťaž.

služby sú si podobné, totožnosť výrobcu alebo poskytovateľa služby a právna forma, prostredníctvom ktorej títo vykonávajú svoje činnosti, nie sú v zásade rozhodujúce.²⁹

kolektívneho investovania, akými sú dôchodkové fondy, životné poistenie typu „unit-linked“, investičné kluby a fondy rizikového kapitálu.

39. Každá z týchto formulácií dáva dôraz na odlišné aspekty, či už zdôrazňuje rovnosť zaobchádzania s hospodárskymi subjektmi alebo s plneniami, ktoré vykonávajú. Sú však založené na rovnakom výklade zásady daňovej neutrality. Jej význam by bol zvlášť veľmi obmedzený, ak by sa na základe formulácie uvedenej v bode 37 muselo z daňového hľadiska rovnako zaobchádzať iba s identickými plneniami, ako sa domnieva vláda Spojeného kráľovstva. Naopak, zásada daňovej neutrality tiež vyžaduje, aby sa rovnako zaobchádzalo aj s plneniami, ktoré plnia ten istý účel, sú nahraditeľné, a preto si navzájom konkurujú.

40. Spojené kráľovstvo sa obáva, že takýmto výkladom zásady daňovej neutrality by sa skupina spoločných investičných fondov, ktoré požívajú daňovú výhodu, stala neobmedzenou. Potom by bolo treba rozšíriť oslobodenie od dane na množstvo ďalších foriem

41. Ako však správne zdôrazňuje Komisia, jediným cieľom tohto konania je stanoviť, či sa na správu uzatvorených investičných fondov, akými sú ITC, vzťahuje oslobodenie stanovené v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice. Spôsob, akým by bolo treba posúdiť iné investičné nástroje z hľadiska cieľov tohto ustanovenia a zásady daňovej neutrality, je hypotetická otázka.

42. Vláda Spojeného kráľovstva okrem iného tvrdí, že ak aj existencia konkurenčného vzťahu predstavuje rozhodujúce kritérium, rozdielne daňové zaobchádzanie v konečnom dôsledku nemá nijaký vplyv, pretože dodatočné daňové zaťaženie ITC je v praxi príliš nízke.

43. S týmto názorom nemožno súhlasiť. Zásada daňovej neutrality zakazuje, aby sa s podobnými tovarmi a službami, ktoré si tak navzájom konkurujú, zaobchádzalo rozdielne z pohľadu oslobodenia od DPH. Na porušenie tejto zásady nie je potrebné, aby nerovnaké

29 — Rozsudok Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 25, v ktorom sa nachádzajú viaceré odkazy. V niektorých iných situáciách však postavenie poskytovateľa služby, ako napríklad jeho odborná kvalifikácia, môže predstavovať významný rozdiel na účely daňového zaobchádzania s plnením (pozri rozsudok Solleveld a van den Hout-van Eijnsbergen, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 40 a nasled.).

zdanenie skutočne viedlo k preukázateľnému skresleniu hospodárskej súťaže. V opačnom prípade by sa oslobodenie od dane uplatňovalo z prípadu na prípadu. Skutočný vplyv, ktorý má zdanenie správy fondov na hospodársku súťaž, totiž závisí od osobitných okolností daného prípadu, napríklad štruktúry nákladov dotknutého typu fondu a cenovej citlivosti segmentu dotknutého fondu.

vo všetkých typoch fondov využívajú súkromní investori odbornú správu fondov, ktorej náklady sú rozdelené, ako aj celkovo znížené administratívne a obchodné výdavky. Dodáva, že fondy tiež plnia rovnaké funkcie ako inštitucionálni investori. Tieto skutočnosti naznačujú, že ITC sú porovnateľné s typmi fondov, ktoré požívajú daňové oslobodenie (AUT, OEIC) a že im konkurujú. Ich správa by teda mala byť tiež oslobodená od DPH.

44. Z hľadiska posúdenia zásady daňovej neutrality však v tomto prípade nie je relevantná porovnateľnosť samotných správovských činností alebo rovnaké zaobchádzanie s externým správcom fondov. Naopak, ide o porovnateľnosť investičných fondov, ktorých postavenie na trhu môže byť dotknuté daňovým zaťažením v dôsledku ich správy. Za týchto okolností teda zásada daňovej neutrality zakazuje rozdielne zaobchádzanie s plneniami v závislosti od osôb, ktoré tieto plnenia využívajú, pokiaľ sú samotné tieto osoby porovnateľné a navzájom si konkurujú.

46. Nerovnosť zaobchádzania by bolo možné pripustiť iba v prípade, ak by jednotlivé typy fondov neprispievali rovnakým spôsobom k uskutočňovaniu cieľov oslobodenia od dane. Cieľom oslobodenia od dane je najmä uľahčiť malým investorom prístup k investovaniu do prevoditeľných cenných papierov prostredníctvom spoločného investovania. Takáto skupina malých investorov nemá takmer žiadnu možnosť sama kontrolovať činnosť fondu, takže vo veľkej miere závisí od mechanizmov ochrany stanovených zákonom.

45. Vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že ITC, rovnako ako AUT a OEIC, umožňujú súkromným investorom investovať do veľkých investičných portfólií a rozdeliť si tak burzové riziko. Navyše,

47. Tým, že článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice odkazuje na definíciu spoločných investičných fondov členskými štátmi, zveruje im úlohu stanoviť právny rámec upravujúci štruktúru a správu nástrojov investovania, ktoré požívajú oslobodenie od dane. Bolo by v súlade s cieľmi smernice,

keby členské štáty pri stanovení definície tiež zohľadnili úroveň ochrany, ktorú zabezpečuje investorom určitý typ fondu.

ustanovenia, ako aj zásadu daňovej neutrality ukladajúcej z hľadiska výberu dane povinnosť rovnako zaobchádzať zo všetkými spoločnými investičnými fondmi, ktoré sú si podobné, a navzájom si tak konkurujú.

48. V prípade fondov patriacich do pôsobnosti smernice 85/611 už členské štáty nedisponujú žiadnou voľnou úvahou; treba predpokladať, že investori sú dostatočne chránení. Na druhej strane, v prípade ostatných typov investičných fondov môžu vylúčiť oslobodenie od dane, ak úroveň ochrany, ktorú zabezpečujú investorom, nie je porovnateľná s úrovňou ochrany ponúkanou fondmi, ktorých správa je oslobodená od dane.

D — O štvrtej prejudiciálnej otázke

49. Vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť, či v prejednávanej veci ITC ponúkajú úroveň ochrany porovnateľnú s úrovňou ochrany AUT a OEIC. V závislosti od typu fondu je bezpochyby možné uplatniť rôzne mechanizmy, ktoré v konečnom dôsledku vedú k porovnateľnej úrovni ochrany.

51. Ak pri definovaní spoločných investičných fondov, ktoré sú oslobodené od dane v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice, členský štát porušil zásadu daňovej neutrality a v rozpore s právom nezahrnul niektoré fondy do tejto definície, vzniká otázka, či má uvedená smernica priamy účinok v prospech dotknutých osôb.

50. Na druhú a tretiu prejudiciálnu otázku treba preto odpovedať tak, že článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice oprávňuje členské štáty vymedziť spoločné investičné fondy, ktorých správa je oslobodená od dane. Pri výkone tejto voľnej úvahy však musia dodržiavať znenie a ciele uvedeného

52. Treba najskôr pripomenúť, že vo všetkých prípadoch, kedy sa ustanovenia smernice javia z pohľadu ich obsahu ako bezvýhradné a dostatočne presné, možno sa na ne odvolávať pri nedostatku včas prijatých opatrení na ich uplatnenie voči všetkým vnútroštátnym ustanoveniam, ktoré nie sú

v súlade so smernicou, alebo ak môžu stanovovať práva, ktoré jednotlivci môžu uplatňovať voči štátu.³⁰

porušenia zásady daňovej neutrality musí zdaniteľná osoba preukázať, že dotknutý fond je podobný fondom zvýhodneným vnútroštátnym právom, a teda im konkuruje.

53. Článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice dostatočne presným a bezvýhradným spôsobom opisuje činnosť, ktorá musí byť oslobodená od DPH, a teda sa možno na toto ustanovenie priamo odvolávať.

55. V takejto situácii členský štát nemôže voči zdaniteľnej osobe namietat neprijatie ustanovení, ktoré by dotknutý typ fondu definovali ako spoločný investičný fond v zmysle článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice.³² Nemôže *a fortiori* odkazovať na vnútroštátne ustanovenia, ktoré prijal pri stanovovaní definície, ale ktoré sú v rozpore so zásadou daňovej neutrality.³³

54. Skutočnosť, že členské štáty majú voľnú úvahu pri definovaní spoločných investičných fondov, ktorých správa je oslobodená od dane, tomuto záveru neodporuje. Ak vnútroštátny zákonodarca prekročí hranice tejto voľnej úvahy, jednotlivec je v každom prípade oprávnený na základe článku 13 B písm. d) bodu 6 šiestej smernice priamo vyžadovať oslobodenie od DPH, ak sa na základe objektívnych kritérií preukáže, že v skutočnosti mal byť zahrnutý do skupiny osôb používajúcich takéto oslobodenie.³¹ V prípade

56. Na štvrtú prejudiciálnu otázku treba preto odpovedať tak, že článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice má priamy účinok v prospech osôb, ktorým vnútroštátne právo v rozpore so zásadou daňovej neutrality nepriznáva možnosť oslobodenia od DPH stanoveného v tomto ustanovení.

30 — Pozri rozsudky z 19. januára 1982, Becker, 8/81, Zb. s. 53, bod 25; Kügler, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 51, ako aj Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 33.

31 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Dornier, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 81, a Kügler, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, body 55 až 57.

32 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 35.

33 — Pozri rozsudok Linneweber a Akritidis, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 36 a nasl.

V — Návrh

57. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky VAT and Duties Tribunal, London, odpovedal takto:

1. Pojem „spoločné investičné fondy“ stanovený v článku 13 B písm. d) bode 6 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladiení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu — spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia môže zahŕňať aj uzatvorené investičné fondy, akými sú *Investment Trust Companies*.
2. Článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice 77/388 oprávňuje členské štáty vymedziť spoločné investičné fondy, ktorých správa je oslobodená od dane. Pri výkone tejto voľnej úvahy však musia dodržiavať znenie a ciele uvedeného ustanovenia, ako aj zásadu daňovej neutrality ukladajúcej z hľadiska výberu dane povinnosť rovnako zaobchádzať zo všetkými spoločnými investičnými fondmi, ktoré sú si podobné, a navzájom si tak konkurujú.
3. Článok 13 B písm. d) bod 6 šiestej smernice 77/388 má priamy účinok v prospech osôb, ktorým vnútroštátne právo v rozpore so zásadou daňovej neutrality nepriznáva možnosť oslobodenia od dane z pridanej hodnoty stanoveného v tomto ustanovení.